

پیشگفتار

آنچه با عنوان هدایت و مشورت در اسلام در این کتاب ملاحظه می‌شود براساس سرفصلهای ۲ واحد نظری جهت آشنا ساختن دانشجویان دوره کارشناسی ارشد روان‌شناسی و مشاوره به خصوص مشاوره خانواده و مشاوره مدرسه، تدوین شده است. محتوای این درس در ۴ فصل با عنوانین: نگاهی کوتاه به پیشینه مشاوره، نظریه‌های مهم مشاوره و روان‌درمانگری، هدایت و مشورت در قرآن از دیدگاه پیامبر اسلام (ص) و نگاه حضرت علی (ع) در نهج‌البلاغه، و آراء برخی از دانشمندان اسلامی در حوزه هدایت و مشورت انسان که تفاوت‌های مشاوره تخصصی با هدایتگری و مشاوره در دیدگاه دینی را بیانگر است، تدوین شده است.

در فصل اول سعی شده است نگاهی گذرا به «مشاور» و «مشاوره» و آغاز رویکرد علمی در این رشته، راهنمایی آموزشی‌نگاهی و مشاوره توان‌بخشی صورت گیرد.

در فصل دوم هر چند به تمام نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانگری پرداخته نشده، ولی برخی از نظریات که در مشاوره و روان‌شناسی مشترک بوده‌اند مطرح شده است به اضافه نظریاتی که عمدتاً در مشاوره استفاده می‌شود. تردیدی نیست که در این فصل ورود به مسائل ارزشی، دینی در ارتباط با این نظریات صورت نگرفته و صرفاً سعی شده است چکیده نظریه آن هم در حوزه مشاوره و درمانگری آورده شود. از دلایل افزودن این فصل اشاراتی است که در فصل سوم و به خصوص فصل چهارم به این نظریات شده تا برای مطالعه‌کننده نیاز به مراجعه بیرونی نباشد.

در فصل سوم عنوان اصلی که هدایت است در حوزه قرآن، نهج‌الفصاحه و نهج‌البلاغه مطرح می‌شود که در بردارنده هدایت انسان در قرآن، هدایت گم‌کردگان و چند مشخصه قرآنی گمراهان، ویژگیهای هدایت پیامبر اکرم (ص) و هدایت و مشورت در نهج‌البلاغه است. بخش ناقص که در چاپهای بعدی باید به این قسمت افزوده شود هدایت و مشاوره از دیدگاه روایات و احادیث معتبر است که در این چاپ به علت محدودیت زمانی صورت پذیرفت.

در فصل چهارم انسان، شناخت، جهان‌شناسی و هدایت او از منظر قرآن و اسلام و از دیدگاه دانشمندانی چون جاحظ، فارابی، ابن مسکویه، ابن سینا، شیخ اشراق، خواجه نصیر، مولوی، غزالی، سعدی، فیض کاشانی، شهید مطهری و شهید بهشتی مطرح شده است.

آنچه مؤلف در آن تردیدی ندارد کاستیهای این کار است که فروتنانه از صاحب‌نظران انتظار دارد برای ویرایش بعدی کتاب مددکار او باشند. در اینجا لازم است از سازمان «سمت» که چاپ این کتاب را عهده‌دار شد تشکر نمایم.

جواد ازهای

گروه روان‌شناسی تربیتی و مشاوره
دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی
دانشگاه تهران